

Case Excess Materials Exchange: ‘Verantwoord met data omgaan is ons businessmodel’

9 min

Datavolwassenheids niveau

[Beschrijver](#)

[Verzamelaar](#)

[Voorspeller](#)

Doelen

[Maatschappelijke impact](#)

[Positionering](#)

Themas

[Maatschappelijke impact](#)

[Veilig en ethisch](#)

Op het digitale matchingsplatform van Excess Materials Exchange kunnen bedrijven hun materialen of (afval) producten aanbieden, die andere ondernemingen dan opnieuw kunnen gebruiken. ‘We willen op die manier een zo hoogwaardig mogelijke match maken’, zegt oprichter Maayke Aimée Damen. ‘Door het vinden van een nieuwe bestemming voor deze materialen, wordt een grote stap gezet naar een duurzame economie. Daarnaast dagen wij bedrijven uit om producten circulair te ontwerpen en produceren.’

Op welke manier zetten jullie data in?

‘Data staat bij ons centraal in alle activiteiten van de onderneming. We werken toe naar een positieve business case, waarbij ‘afval’ geld oplevert en waarbij dat zo min mogelijk negatieve impact heeft op het milieu. Afval heeft waarde, en die waarde moet inzichtelijk worden gemaakt.’

'Je wil niet dat dozen met mogelijk giftige stoffen worden hergebruikt als pizzadozen'

Data is essentieel om een identiteit aan een afvalstroom te geven. Dit doen wij door middel van een grondstoffenpaspoort. Voor elk materiaal of product dat wordt aangeboden op het platform wordt onder andere de samenstelling, herkomst, toxiciteit of losmaakbaarheid in kaart gebracht. Hierdoor wordt het mogelijk om de kwaliteit van producten en materialen bij te houden, en bijvoorbeeld te zien wanneer de levensduur is verstreken. Op basis van deze identiteit kunnen wij een match maken voor verschillende producenten, en andere toepassingen van hun restmateriaal aanbieden.'

Om een match te maken is het heel erg belangrijk dat de juiste informatie beschikbaar is over een materiaal of product, vertelt Damen. 'Denk aan dozen die zijn geïmpregneerd met giftige stoffen, maar misschien wel gerecycled worden als pizzadozen. Dat moet uiteraard voorkomen worden. Betrouwbare productinformatie is onmisbaar om duurzame matches te krijgen. Wanneer het onduidelijk is van welke materialen een product is gemaakt, wordt het lastig om aan het einde van de keten te zeggen of het van waarde is om er materialen uit te halen.'

'We willen voorkomen dat barre omstandigheden in mijnen blijven voortbestaan'

Hobbels en obstakels

Voor veel bedrijven gaat het echter om heel gevoelige informatie. Damen: 'Daarom is het

noodzakelijk dat we zorgvuldig omgaan met de data die wij ontvangen over materialen en producten. Verantwoord met data omgaan is de basis voor ons én ons businessmodel om überhaupt te kunnen opereren in de sector. Daarom bepalen bedrijven zelf in onze zogeheten autorisatie-matrix welke informatie ze willen verstrekken en aan wie. Ook kunnen ze aangeven hoe lang de data mag worden bewaard, en onder welke voorwaarden. De vraag: hoe mogen we informatie uitwisselen en onder welke voorwaarden, blijft altijd belangrijk.'

En tuurlijk, soms zijn er hobbels daarbij. 'Van veel materialen is nog nauwelijks productinformatie beschikbaar. Veel ketens zijn niet inzichtelijk. Zo is het bijvoorbeeld niet altijd duidelijk in welke mijnen en onder welke omstandigheden materialen zijn gewonnen. Excess Materials Exchange zorgt ervoor dat die informatie wel beschikbaar wordt. Zo willen we helpen voorkomen dat barre omstandigheden in mijnen en fabrieken blijven voortbestaan'.

Daarnaast ervaart Maayke hoe data extreem verspreid is over de keten en verschillende organisaties. 'Soms is een gedeelte gedigitaliseerd en een ander niet. Of de data is niet vergelijkbaar tussen verschillende systemen, waardoor materiaalstromen niet met elkaar te vergelijken zijn. Dat is ook zeker een obstakel.'

'De voorspellende waarde van data zie ik als extreem waardevol'

Hoe zie jij de rol van data over 5 jaar in jouw organisatie?

'Data wordt steeds belangrijker. Met de juiste informatie over producten is zó veel mogelijk. Wij zouden met data voorspellingen kunnen doen voor andere organisaties over de toekomstige schaarste van de stoffen die zij gebruiken in hun producten. Dan kunnen ze alvast kijken naar alternatieven. Bedrijven kunnen opties nemen op materiaal dat bijvoorbeeld over drie jaar vrijkomt in - af te breken - gebouwen. Restproducten krijgen zo een nieuwe bestemming voordat ze überhaupt op de afvalstapel belanden. Om dat allemaal mogelijk te maken, dáár sturen wij op aan binnen onze organisatie. De

voorspellende waarde van data zie ik als extreem waardevol.'

Zoden aan de dijk

Daarnaast is juiste informatie relevant om de impact van de sociale onderneming te meten. Op basis van data wil Excess Materials Exchange in de toekomst onderzoeken hoeveel CO₂ uitstoot, water, energie of landgebruik wordt bespaard door de matches die worden gemaakt via het platform. 'Dat is nog niet inzichtelijk.'

'Gebruik bij datagedreven werken de expertise van anderen'

'Verder zouden ondernemers hun producten anders kunnen ontwerpen zodat het makkelijker wordt die uit elkaar te halen. Na de productlevensduur wordt het dan eenvoudiger om geld te verdienen met de verschillende materialen waaruit een product bestaat. Zo houd je materialen en producten continu in loops - de kern van een circulaire economie waarin materialen worden hergebruikt. Om die te realiseren, is onderbouwing met data noodzakelijk. Dan kunnen er makkelijker keuzes worden gemaakt en kunnen we echt zoden aan de dijk zetten.'

Heb je tips voor andere ondernemers die meer datagedreven willen werken?

'Vraagstukken verschillen per onderneming, dus één algemeen advies geven, vind ik lastig. Maar wat ik graag wil meegeven: ga vooral niet op meerdere gebieden proberen het wiel opnieuw uit te vinden. Je bent sociaal ondernemer omdat je op één onderdeel, misschien al twee, het wiel aan het uitvinden bent. Als je datagedreven wilt werken, doe je er goed aan de expertise van anderen te gebruiken. Zorg voor partnerships, zorg dat je baat hebt bij elkaars aanpak. En: leg altijd de focus op je eigen kracht. Bijvoorbeeld in de transitie naar een circulaire economie loop je vaak tegen juridische vraagstukken aan. Wij zijn een samenwerking aangegaan met advocatenkantoor Stibbe om juridische vraagstukken te bespreken. Hoe kunnen we samen een verschil maken? En hoe kunnen we die stap richting een circulaire economie inzetten?'

